

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Nicolae Gordilă și Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva sentinței Judecătoriei Comrat din 28 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 27 iunie 2013, de către inculpatul,

Macarevici Serghei Ivan, născut la 23 aprilie 1967,
originar și domiciliat în mun. Comrat str. S. Lazo, 49 ap. 1.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță: 03.03.2013-28.12.2012
2. în instanța de apel: 11.02.2013-27.06.2013
3. în instanța de recurs: 17.12.2013-26.02.2014

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 28 decembrie 2012, a fost încetat procesul penal în privința lui Macarevici Serghei Ivan, învinuit în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură cu încălcarea competenței de efectuare a urmăririi penale de către CCCEC Cahul.

2. Potrivit sentinței, Macarevici S.I., activînd în funcția de inspector superior al biroului logistică în cadrul CPR Comrat, în baza ordinului ministrului MAI nr. 141 EF din 22 iulie 2003, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, la 24 august 2010, în jurul orei 09.35, aflîndu-se în biroul său de serviciu amplasat în sediul CPR Comrat str. Tretiakov 20 mun. Comrat, folosindu-se de situația sa de serviciu, acționînd contrar prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 508 din 11 mai 2006 la 29, pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor prestate contra plată și a tarifelor la acestea, precum și a Regulamentului cu privire la modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale ale subdiviziunilor MAI și a ordinului MAI nr. 125 din 28.03.2008 privind aprobarea instrucțiunii cu privire la ordinea de eliberare a actelor juridice, unde este prevăzut tariful de 60 lei, pentru eliberarea cazierului judiciar timp de o zi, inducînd în eroare, a pretins ilegal și a primit de la Bludov A.P., bani în sumă de 1 000 lei, pentru eliberarea cazierelor judiciare pe numele lui Bludov A., Bludov I., Bordianu M., Ciobanu A., Orlov A., în timp de o zi.

Acțiunile lui Macarevici S.I. au fost calificate de către organul de urmărire penală, în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal - *adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu.*

3. Sentința a fost contestată cu apel de către:

3.1 Procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, Macarevici S.I., să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptului de a ocupa funcții în cadrul instituțiilor publice pe un termen de 1 an. În motivarea apelului, procurorul a indicat, că toate probele, administrate în timpul urmăririi penale și cercetate de prima instanță, dovedesc incontestabil, săvârșirea infracțiunii de către inculpat, iar concluzia instanței privind încetarea procesului penal este neîntemeiată și bazată pe interpretări eronate ale normelor Codului de procedură penală, ce reglementează competența materială la efectuarea urmăririi penale.

3.2 Inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, invocând că:

- probele prezentate de procuror și administrate în cadrul ședinței de judecată urmează a fi apreciate critic și acestea nu dovedesc vinovăția sa;

- în cauza penală intentată în privința lui nu este parte vătămată și banii transmiși de către Bludov A., nu-i aparțin acestuia, dar au fost ridicați de pe contul special al CCCEC;

- faptul primirii sumei bănești pentru eliberarea cazierelor judiciare a fost o provocare din partea lui Bludov A., sub influența colaboratorilor CCCEC.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 27 iunie 2013, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a emis o sentință întemeiată, legală și motivată.

Instanța de apel a considerat că, procurorul, care a condus urmărirea penală în privința lui Macarevici S.I., a încălcat prevederile legii de procedură penală, ce reglementează competența materială ale organelor de urmărire penală, fiind efectuată la indicațiile procurorului, de către OUP CE a CCCEC Sud, care conform legii, nu este de competența acestuia de a exercita urmărirea penală.

Ofițerul superior al SUP CE a CCCEC Sud, prin ordonanța din 24 august 2010, a dispus începerea urmăririi penale în privința lui Macarevici S.I. în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Reieșind din art. 269 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție (pînă la 1 octombrie 2012 CCCEC), nu este în drept să efectueze urmărirea penală referitor la infracțiunile prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal. În conformitate cu art. 266 Cod de procedură penală, doar

organul de urmărire penală a MAI, este în drept să efectueze urmărirea penală în cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 190 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că procurorul, care conduce urmărirea penală în speță, primind în ordinea art. 274 alin. (3) Cod de procedură penală, de la OUP CE a CCCEC Sud, ordonanța privind începerea urmăririi penale în privința lui Macarevici S.I., în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, în conformitate cu cerințele art. 52 alin. (1) pct. 1) și art. 271 alin. (2) Cod de procedură penală, a fost obligat să transmită cauza pentru efectuarea urmăririi penale, organului competent, adică organului de urmărire penală a MAI. Însă, încălcând cerințele imperative ale legii de procedură penală, procurorul serviciului Sud al Procuraturii Anticorupție, prin ordonanța din 24 august 2010, a transmis OUP CE a CCCEC Sud, pentru a efectua urmărirea penală în privința lui Macarevici S.I.

Totodată, instanța de apel a menționat că, procurorul conform prevederilor Codului de procedură penală, este în drept de a dispune ca într-o cauză în care urmărirea penală trebuie efectuată de un anumit organ de urmărire penală, această urmărire să fie efectuată de un alt organ similar, dar nu a transmite efectuarea urmăririi penale către orice organ de urmărire penală, indiferent de competență, deoarece acest drept potrivit art. 271 alin. (7) Cod de procedură penală, îl are doar Procurorul General și adjuncții săi.

De asemenea, instanța de apel a considerat, că prima instanța întemeiat în conformitate cu art. 251 alin. (2), (3) și 94 alin. (1) pct. (4) Cod de procedură penală, a recunoscut nulitatea tuturor actelor procedurale ale OUP CE a CCCEC Sud și ordonanța de punere sub învinuire din 26 august 2010 în privința inculpatului, ca fiind efectuate cu încălcarea competenței materiale, iar probele în cauză ca fiind obținute de către o persoană, care nu este în drept să efectueze acțiuni procedurale în prezenta cauză. Astfel, încălcările admise de procuror privind competența la efectuarea urmăririi penale, în conformitate cu art. 251 alin. (3) Cod de procedură penală, nu pot fi înlăturate în nici un mod, iar nulitatea actelor procedurale și în primul rând a ordonanței de punere sub învinuire a lui Macarevici S.I. din 26 august 2010, exclude atragerea acestuia la răspundere penală.

În privința argumentului inculpatului, precum că efectuarea urmăririi penale cu încălcarea competenței materiale, nu constituie un obstacol de a examina cauza în fond și a emite o sentință de achitare, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, deoarece potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în cazul când se constată circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală, instanța adoptă sentință de încetare a procesului penal.

6. Hotărârile adoptate pe caz, sînt atacate cu recurs ordinar de către inculpat, prin care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, deoarece în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii, invocînd aceleași motive relatate în apel.

7. Verificând argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În recurs inculpatul a invocat faptul, că nu sunt întrunite elementele infracțiunii în acțiunile sale, temei de casare ce se regăsește în pct. 8) alin. 1) art. 427 Cod de procedură penală și ca urmare acesta solicită achitarea sa.

Însă, Colegiul penal, statuează că acest temei de casare nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului menționat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Sub aspectul situației „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiului penal consideră că, instanțele de fond și de apel, just au ajuns la concluzia privind încetarea procesului penal în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, privind învinuirea lui Macarevici S.I. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece a fost încălcată competența materială.

Instanța de recurs reține că, prin ordonanța din 24 august 2010, de către ofițerul superior de urmărire penală PCE al DGT Sud a CCCEC, a fost dispus începerea urmăririi penale în privința lui Macarevici S.I., conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Potrivit art. 271 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală sau procurorul, sesizat este obligat să-și verifice competența și dacă organul de urmărire penală constată că nu este competent a efectua urmărirea penală, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, trimite cauza procurorului care exercită conducerea urmăririi penale pentru a o transmite organului competent.

Reieșind din prevederile art. 266 Cod de procedură penală, efectuarea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii imputate inculpatului, este de competența organului de urmărire penală a Ministerului Afacerilor Interne.

Prevederile alin. (7) art. 271 Cod de procedură penală stipulează că, Procurorul General și adjuncții lui, în caz de necesitate, în scopul asigurării urmăririi complete și obiective, sub toate aspectele, pot dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală, indiferent de competență, însă neglijând norma menționată, se constată din materialele cauzei, că procurorul, șef al serviciului Sud al Procuraturii Anticorupție, V. Sârbu, prin ordonanța din 24 august 2010, a dispus exercitarea urmăririi penale, în speța dată, ofițerului de urmărire penală a DGT Sud CCCEC.

La cele sus menționate, semnificativ este și principiul legalității procesului penal, coroborat cu prevederile art. 279 alin. (1) Cod de procedură penală, care indică că

acțiunile procesuale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod.

Procurorul și-a întemeiat ordonanța sa de învinuire din 26 august 2010, în privința inculpatului, în baza probatoriului acumulat de către ofițerul de urmărire penală al CCCEC Sud, care nu era investit conform legii procesual penale să efectueze urmărirea penală.

În procesul penal, potrivit art. 94 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza penală.

Prin urmare instanța de recurs relevă, ca fiind corecte alegațiile instanței de fond și apel, privind încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie, care sînt obligatorii și în conformitate cu art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actelor procedurale.

Totodată, Colegiul notează, că potrivit alin. (3) art. 251 Cod de procedură penală, nulitatea prevăzută în alin. (2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

În condițiile supra enunțate, soluția adoptată de prima instanță și menținută de instanța de apel, cu referire la încetarea procesului penal în privința lui Macarevici S.I., în concordanță cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal o consideră corectă, deoarece în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, se constată că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, instanța de judecată este obligată să înceteze procesul penal.

Argumentele invocate de inculpat cu privire la lipsa în acțiunile sale a elementelor infracțiunii și pronunțarea unei hotărâri de achitare nu sînt întemeiate, deoarece instanțele de fond și de apel nu au cercetat, verificat și apreciat probele, și în conformitate cu art. 251 Cod de procedură penală, a fost stabilită încălcarea competenței materiale, ce a dus la nulitatea absolută a tuturor actelor procesuale efectuate și ca urmare a probelor obținute în cadrul acestor acțiuni.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor sus expuse, instanța de recurs, conchide că temeiurile indicate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul rejudecării hotărârilor judecătorești și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva sentinței Judecătoriei Comrat din 28 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 27 iunie 2013, de către inculpatul **Macarevici Serghei Ivan**, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 martie 2014.

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti